

***EGYSZERŰSÍTETT
ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ***

***„SAJÓIVÁNKA (OH)-RIMAVSKA SOBOTA 400 KV-OS
TÁVVEZETÉK II. RENDSZERÉNEK KIÉPÍTÉSE A
SAJÓIVÁNKA PORTÁL – 9. SZ. OSZLOP KÖZÖTT”***

a[z]

MAVIR MAGYAR VILLAMOSENERGIA-IPARI ÁTVITELI RENDSZERIRÁNYÍTÓ ZRT

megrendelésére

készítette:

A

VÁR
VÁRKAPITÁNYSÁG
NONPROFIT ZRT.

2020

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az előzetes régészeti dokumentáció (ERD) tárgya: „Sajóivánka (OH)-Rimavska Sobota 400 kV-os távvezeték II. rendszerének kiépítése a Sajóivánka portál – 9. sz. oszlop között”

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Sajóivánka 058/2, 024/2, 016/27, 06/8, 0140/18, 0140/19 hrsz-ú; Sajókaza 06/10, 06/13 hrsz-ú; Vadna 067/17, 063 hrszú területei

1.3. ERD megrendelője: MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.

1.4. Az ERD megrendelésének célja: -

1.5. Készítette: Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.

1.6. Az ERD elkészítése során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendeletének (továbbiakban: Korm. R.)

1.7. A Korm. R. 38. § (1) bekezdése alapján az ERD próbafeltárás elvégzése nélkül, egyszerűsített ERD-ként készült.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK**2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés**

A tervezett beruházás Sajóivánka, Sajókaza és Vadna külterületein valósul meg.

A Sajó-völgy egy szerkezeti árokban kialakult teraszos folyóvölgy, gyenge horizontális felszabdaltsággal, fele ártér, fele közepes magasságú tagolt síksági domborzat. A felszín kb. 60%-át folyóvízi homok, kavics, terasz kavics, mintegy 15%-át lösz és kb. 15%-át glaciális vályog fedi, talajtakaróját barna erdőtalajok alkotják.

A völgyet délről a medencékkel tagolt 350 m-es átlagos tengerszint feletti magasságú Tardonai-dombság határolja. Egész felszínére jellemző a jelenleg is ható intenzív lejtőformálódás, feszínét andezit és riolituffán 81%-ban bemosódott barna erdőtalajok borítják. A terület a Natura 2000 hálózatban Jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területként szerepel.

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett területen és 250 méter széles övezetében egy ismert (nyilvántartott) régészeti lelőhelyhez kapcsolódó adatot gyűjtöttünk.

Adatgyűjtés során a fejlesztési területen és pufferzónájában azonosított régészeti lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Sajóivánka – Alsó-dűlő 2.	56885	helyszíni szemle	telep	Őskor	250 m-es pufferzóna
			szórványlelet	Középkor	

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhely ismert kiterjedését a TM. térképmellékleten ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

2.2. Régészeti terepbejárás

A terepbejárás célja a tervezett oszlophelyek területének régészeti érintettségének a felmérése volt.

A terület bejárására 2020. április 28.-án került sor, melyen a Várkapitányság NZrt. munkatársai vettek részt.

Az április végi időpontnak köszönhetően a nyomvonalon tavaszi állapotokkal szembesültünk. A bejárando terület egy része – kb. háromnegyede – állt csak mezőgazdasági művelés alatt. A megművelt területek a tavaszi termeléshez előkészített boronált, jól kutatható állapotban voltak, vagy az őszi vetés kisarjadt, magas és sűrű, kutathatatlan növényzete fedte a földet. A bejárando terület többi része szintén kutathatatlan rétként hasznosul.

Az oszlophelyek nagy része kutathatlannak bizonyult, mert vagy réten, vagy olyan mezőgazdasági művelés alatt álló területen helyezkedik majd el, ahol már magas gabona vetést találtunk. A jól kutatható boronált földön található oszlop helyét körbejárva leletanyagot nem gyűjtöttünk. Szintén leletanyag mentes volt az alacsony ritkás vetés közelében végzett bejárás mely az első oszlop közelében zajlott.

A bejárás során leletanyagot nem gyűjtöttünk és ismert lelőhelyet sem érintettünk.

A vizsgálható területeket a *Fedettség-Kutathatóság* térképmellékleten ábrázoltuk.

2.3. Az értékvizsgálat eredményének összefoglalása

A régészeti értékvizsgálat során azonosított régészeti lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Adatszerzés módja:	Pozíciója:
Sajóivánka – Alsó-dűlő 2	56885	adatgyűjtés	250 m-es pufferzónában

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését „Terkepmelleklet” mappa térképén ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

3. FELTÁRÁSI PROJEKTTERV

3.1. A változtatási szándékok ismertetése

A Sajóivánka – Rimavska Sobota (Rimaszombat) közötti elektromos távvezeték létesítésének magyarországi, Sajóivánkától az országhatárig húzódó szakasza 22561,9 m. E nyomvonal kezdetén, Sajóivánkától indulva az első 9 oszlop helye kerül módosításra- A Katica I és Katica II oszlopok talajviszonytól függően súly-, ártéri tömb- és cölöp alapozáson helyezkednek el, te 110-200 m² alapterülettel- Az oszlophely alapozások mélysége a talajviszonyoktól függ, de 3,5 m-nél nem mélyebb.

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés, örökségvédelmi hatáscsökkentő javaslatok

A régészeti értékvizsgálatot – a területek mezőgazdasági művelése miatt – nem tudtuk a teljes földmunkával érintett területen elvégezni, ezért a Feltérési projekttervben javasolt megoldások csak a beruházás reprezentatív módon vizsgálható részterületeire érvényesek. A vizsgálható területet az *Fedettség-Kutathatóság* térképmellékleten ábrázoltuk.

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett beruházás földmunkái által érintett területen nem azonosítottunk olyan helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni.

A megrendelő által átadott műszaki adatok és a régészeti értékvizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a tervezett beruházás földmunkái ***nem érintenek ismert régészeti lelőhelyet***, ezért megelőző feltárás elvégzésére nincs szükség.

A Kötv. 23/E. § (5) bekezdése szerint: nagyberuházás megvalósítása esetén ***a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetők, ennek megfelelően az egyéb feltérési módszerekkel fel nem tárt területen régészeti megfigyelést kell biztosítani*** (Korm. R. 43. § (3) bekezdés).

Amennyiben a régészeti megfigyelés mellett végzett földmunkák során régészeti lelőhely kerül elő, a jelenségeket ki kell bontani és megfelelően dokumentálni kell. A Korm. R. 35. § (1) bekezdés szerint, ha a régészeti megfigyelés során régészeti bontómunka válik szükségessé a régészeti bontómunkát – legalább a beruházási földmunkával érintett mélységig – és az elsődleges leletfeldolgozást a régészeti megfigyelés keretében kell elvégezni.

A Korm. R. 45. § szerint, ha a nagyberuházás régészeti megfigyelése során előkerült régészeti lelőhely vagy lelet a kivitelezés hátráltatása nélkül régészeti bontómunka keretében nem tárható fel, a régészeti megfigyelést végző intézmény haladéktalanul értesíti a hatóságot. A hatóság a szükséges intézkedésekről a bejelentés kézhezvételétől számított öt napon belül dönt.

A Korm. R. 46. § (1-3) bekezdései alapján, ha a megelőző feltárás vagy a régészeti megfigyelés során eredeti összefüggéseiben megmaradt régészeti emlék kerül elő, a feltárást végző intézmény három napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak, valamint megelőző feltárás esetén értesíteni a beruházót. A bejelentett régészeti emlék elkerüléséről vagy helyszíni megtartásáról és kezeléséről, valamint a szükséges állagmegőrző intézkedésekről a hatóság húsz napon belül dönt. Ha a régészeti emlék megelőző feltárás során került elő, és a hatóság határozata alapján azt a helyszínen kell megőrizni, a beruházás során a műszaki tervezésnek és a kivitelezésnek tekintettel kell lennie az emlék megőrzésére. Ebben az esetben a feltárást végző intézmény köteles a feltárás terepi munkáinak befejezését követő tizenöt napon belül a régészeti emlékről adatot szolgáltatni a beruházónak. Az adatszolgáltatás részeként rajzi dokumentáción egyértelműen fel kell tüntetni a bontható és a helyszínen – eredeti helyükön – megőrzendő régészeti emlékeket.

3.3. A javasolt örökségvédelmi intézkedések költségkalkulációja

3.3.1. A régészeti megfigyelés költsége

A nagyberuházások esetén az ismert régészeti lelőhelyek területén kívül végzett földmunka régészeti megfigyelésének elszámolása óradíjas rendszerben történik, a valós teljesítés – azaz a megfigyelt földmunkák időtartama – alapján.

A régészeti megfigyelés maximált hatósági egységára 8 000 Ft/óra (nettó), de min. 36.000 Ft/nap.

Régészeti jelenségek előkerülése esetén, a Korm. R. 8. melléklete szerinti **régészeti bontómunka elszámolásának maximált hatósági egységára: 3 150 Ft/m² (nettó).**

3.3.3. A régészeti költségek összesen

<i>A régészeti lelőhelyeken kívül végzett földmunkák régészeti megfigyelésének nettó költsége</i>	<i>A tervezés jelenlegi szakaszában nem kalkulálható</i>
<i>Régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka költsége</i>	<i>Nem kalkulálható</i>
<i>Összesen</i>	<i>A tervezés jelenlegi szakaszában nem kalkulálható</i>

3.4. A megelőző feltárás időkerete

Régészeti megfigyelést a kivitelezés földmunkáinak időtartamára kell biztosítani.

3.5. A régészeti feladatellátásra kijelölt intézmény megjelölése

A Kötv. 23/E. § (2) bekezdése alapján, a nagyberuházást megelőző feltárás, illetve nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti megfigyelés esetén a Magyar Nemzeti Múzeum a beruházó szerződéskötési szándékáról, annak kézhezvételét követő 5 napon belül értesíti a nagyberuházás megelőző feltárásának elvégzésére jogosult intézményt és koordinálja a szerződéskötést.

A Kötv. 23/E. § (2a) bekezdése alapján a nagyberuházást megelőző feltárást a gyűjtőterületén érintett megyei hatókörű városi múzeum, jelen esetben a Herman Ottó Múzeum (3529 Miskolc, Görgey Artúr út 28.) végezheti jogszabályban meghatározottak szerint.

A Kötv. 22. § (11) bekezdés alapján a megelőző feltárásra vonatkozó szerződést a feltárásra jogosult intézménynek és a beruházónak a jogszabályban meghatározott adattartalomnak a beruházó által történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötöni.

A Kötv. 23/E. § (4) bekezdés alapján, ha a gyűjtőterületén érintett megyei hatókörű városi múzeum a megelőző feltárásra vonatkozó szerződést a 22. § (11) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül nem köti meg, akkor a Magyar Nemzeti Múzeum gondoskodik a régészeti feladatellátás elvégzéséről.

Budapest, 2020. május 13.

Trembeczki Júlia

régész

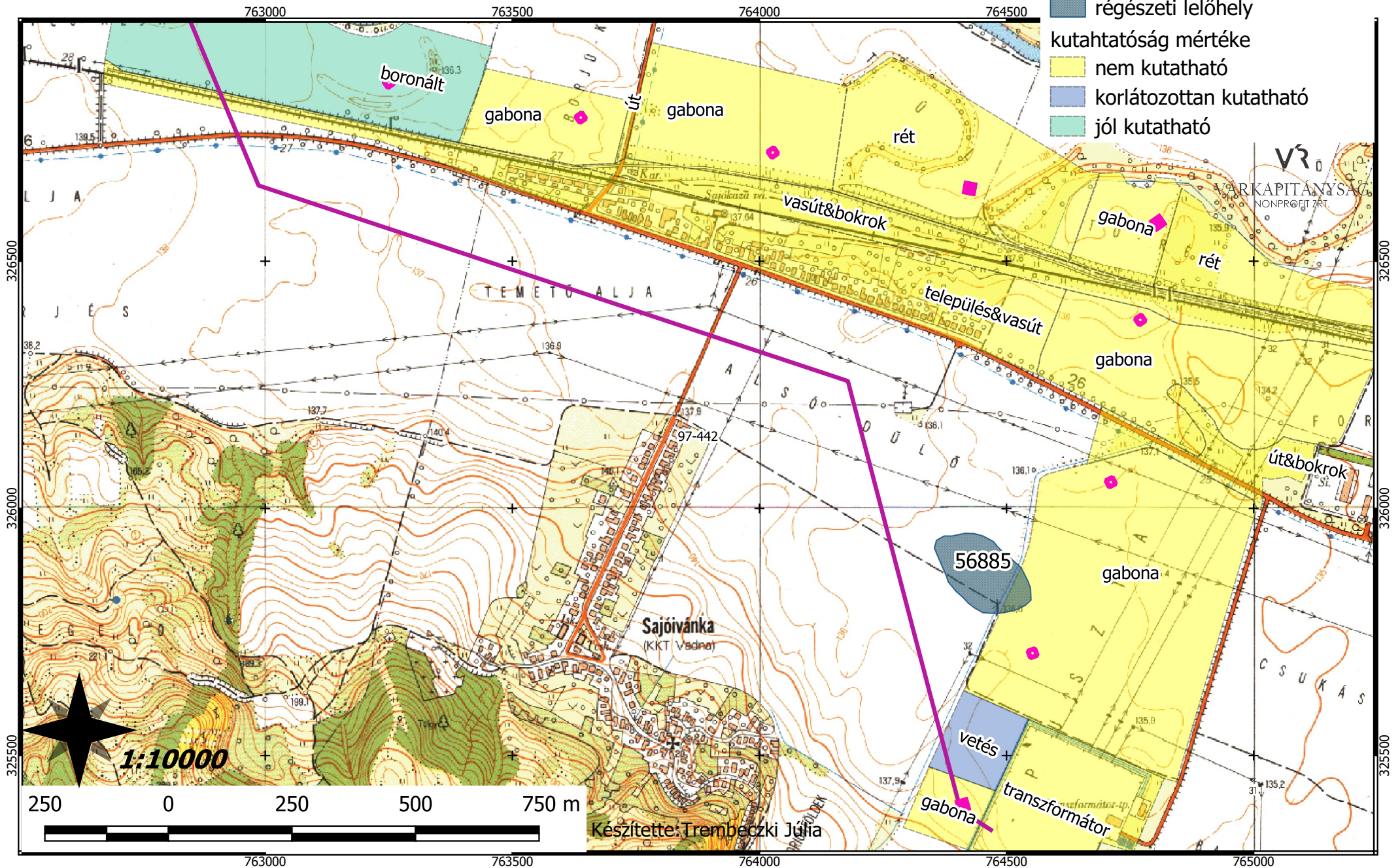
VÁRKAPITÁNYSÁG INTEGRÁLT
TERÜLETFEJLESZTÉSI KÖZPONT NONPROFIT ZRT.
RÉGÉSZETI ÉS TUDOMÁNYOS IGAZGATÓSÁG

Sajóivánka-OH-(Rimavsko Sobotat) 400 kV-os távvezeték Sajóivánka portál-9. oszlop módosítás -Fedettség-kutathatóság térképmelléklet-

Jelmagyarázat

- beruházás eredeti nyomvonala
- Új oszlopok helye
- régészeti lelőhely
- kutathatóság mértéke
  - nem kutatható
  - korlátozottan kutatható
  - jól kutatható

**Sajóivánka-OH-(Rimavsko Sobotat) 400 kV-os távvezeték
Sajóivánka portál-9. oszlop módosítás
-Térképmelléklet-**

Jelmagyarázat

- beruházás eredeti nyomvonala
- Új oszlopok helye
- régészeti lelőhely

